

СТАНОВИЩЕ

*от проф. д-р Веселин Иванов Хаджиев
относно дисертационния труд на Михаил Веселинов Янчев за присъждане
на образователна и научна степен „Доктор“ на тема „Моделиране на
икономическата несигурност: Методи, оценка и приложения на
вероятностните прогнози”*

Становището се изготвя на основание Заповед № РД 38-454/10.07.2023 г. на Ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Становището се дава от проф. д-р Веселин Иванов Хаджиев от Икономически университет-Варна. Автор на дисертационния труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ е Михаил Веселинов Янчев, редовен докторант към Стопански факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“-София. Тема на дисертационния труд е „Моделиране на икономическата несигурност: Методи, оценка и приложения на вероятностните прогнози“.

1. Обща оценка

Съгласно представената справка докторант Михаил Янчев отговаря на минималните национални изисквания за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в Област 3 „Социални, стопански и правни науки“.

Стопанският факултет към Софийски университет „Св. Климент Охридски“ има акредитирана докторска програма по професионално направление 3.8 „Икономика“, специалност „Икономика и управление (индустрия)“.

Представената за становище дисертация е във вид на монографичен ръкопис. Той съответства на наукометричните изисквания относно обем, структура, източници на информация и пр. за присъждане на образователна и научна степен. Общият обем на дисертацията е 156 страници и приложения, структуриран в три глави, увод, заключение и библиография. Библиографията включва повече от 300 източника от чуждестранни автори.

Изследването е актуално и допринася за развитие на инструментариума за вероятно прогнозиране. Авторът си поставя за цел да изгради рамка, която може да се използва от вземащите решения, когато това е свързано с прогнозиране на важни икономически параметри. В допълнение изследването има за цел да популяризира и насърчи използването на вероятностни прогнози в ситуации, характеризирани с повишена степен на риск и несигурност.

Изложението е представено чрез логична структура – теоретична рамка, инструменти, апробация. Констатира се солидно познаване на теорията на икономическото прогнозиране и несигурност. Авторът демонстрира много добри познания и умения в областта на статистическите и иконометричните методи, невронните мрежи, математическа статистика и пр. Чрез изградената рамка в трета глава авторът прави апробация и сравнение на точността на квантилната вероятностна регресия. Той доказва по-добрите възможности на своя подход в условията на несигурност. Изчисленията и симулациите са извършени чрез Python, R и др.

В дисертацията се използват данни от официални източници и от източници на цитирани автори.

Резултатите от дисертацията са споделени с научната общност чрез две публикации, като едната е в издание, реферирано и индексирено в

световни бази от данни.

Авторефератът е в общ обем от 66 страници. В него коректно и синтезирано се представя съдържанието и акцентите в дисертационния труд.

2. Оценка на приносите

Представеният за защита дисертационен труд има теоретично-приложен характер. Той може да се разглежда като основа за изграждане на конкретни информационни системи за вероятно прогнозиране.

Най-общо приносите могат да се групират по следния начин:

- Авторът развива нов метод за прогнозиране като използва архитектура на невронна мрежа за вероятно прогнозиране на времеви редове (DQPR);
- Авторът доказва по-добрите качества на DQPR в сравнение с референтни модели при прогнозиране на свързани с пандемията рецесии в четири източно европейски страни и газов хъб Балкан;
- С помощта на бейсова версия на DQPR авторът разработва ветрилообразни графики на инфлацията в България и пр.;

3. Бележки и препоръки

Предложеният за обсъждане труд има теоретико-приложен характер. Ако трябва да се отбележи някаква слабост, то това е поставянето на повече задачи, отколкото се очаква от дисертация за получаване на образователна и научна степен „Доктор“. Разбира се, тази констатация не прави труда на докторанта по-малко ценна.

Бих желал допълнителни разяснения по следните въпроси:

- Предимствата на вероятностното прогнозиране в икономиката само в условията на несигурност ли са валидни или по принцип?

- Отсъствието на български автори в списъка с източници означава ли, че тези проблеми не са обсъждани в България?

4. Заключение

Предложеният за становище дисертационен труд „Моделиране на икономическата несигурност: Методи, оценка и приложения на вероятностните прогнози“, разработен от Михаил Веселинов Янчев, притежава необходимите качества да бъде защитен за получаване на образователна и научна степен „Доктор“ в Област 3 „Социални, стопански и правни науки“. Това ми дава основание да предложа на членовете на уважаемото жури да гласуват положително за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на Михаил Янчев.

15.09.2023 г.

гр. Варна

Проф. д-р В. Хаджиев